

Netwerk Ouderen en
Veerkracht Achterhoek

Zorgprogramma Dementie op jonge leeftijd 2022-2024 Regio Achterhoek

september 2022

1. Inleiding

Er is in de Achterhoek naar schatting een groep van 200 tot 240 thuiswonende jonge mensen met dementie. Dit aantal neemt toe. De zorg, begeleiding en ondersteuning van mensen die op jonge leeftijd te maken krijgen met dementie vraagt om maatwerk, vanaf het niet-pluis gevoel tot aan verhuizing naar een woongroep of overlijden. Daarvoor is het belangrijk om integrale zorg en ondersteuning te bieden, met samenwerking en afstemming binnen de keten en beschikbaarheid van de juiste deskundigheid op het juiste moment.

Achtergrond en doel regionaal zorgprogramma dementie op jonge leeftijd (DJL)

Het doel van dit zorgprogramma is om een samenhangend geheel aan zorg en ondersteuning te bieden. Een eerdere verkenning in de regio liet zien dat er kansen voor verbetering zitten in ketensamenwerking en beschikbaarheid van kennis op het juiste moment. Deze verbeteringen zijn noodzakelijk om de tijd tot diagnose te verkorten en om jonge mensen met dementie en hun naasten in regio Achterhoek in staat te stellen om zo goed en verantwoord mogelijk de regie over hun eigen leven te behouden.

Dit zorgprogramma is een werkdocument voor de betrokken organisaties om delen van de (zorg)keten te ontwikkelen of verbeteren. Het programma beschrijft wat wij zien als goede zorg en ondersteuning aan mensen met dementie op jonge leeftijd en hun naasten. Het zorgprogramma geeft weer welke verbeteracties we in 2022-2024 inzetten om dit te bereiken.

Totstandkoming en status

Dit zorgprogramma is tot stand gekomen na een [verkenning](#) in 2020 naar de omvang van de doelgroep, behoeften van jonge mensen met dementie en de aansluiting van het huidige aanbod aan hulp en ondersteuning hierop. Daarnaast is input opgehaald tijdens een regiobijeenkomst in november 2021 waar met betrokken inwoners en professionals ervaringen zijn gedeeld en verbeterkansen zijn opgehaald. Het initiatief ligt bij de werkgroep Dementie op Jonge Leeftijd van het Netwerk Ouderen en Veerkracht Achterhoek (samenstelling zie in de bijlage).

Het zorgprogramma is geen statisch document. Het programma is continu in ontwikkeling om de kwaliteit van zorg en ondersteuning te verbeteren naar ervaringen van de doelgroep, geldende richtlijnen van verschillende beroepsgroepen en de brede ontwikkeling van de samenwerking in de regio.

2. Uitgangspunten Regionale Zorgprogramma DJL

We gaan uit van de 11 klantbehoeften die zijn beschreven in de handreiking Regionaal Zorgprogramma Dementie op Jonge Leeftijd:

- Tijdige en duidelijke informatie
- Snelle en juiste diagnostiek
- Zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen
- Hulp bij praktische vraagstukken rond werk en inkomen
- Zinvol leven, betekenisvolle activiteiten
- Steun en behandeling bij sociale en psychische vraagstukken
- Tot rust kunnen komen, respijtzorg
- Hulp in crisissituaties
- Kleinschalige huisvesting
- Respectvolle bejegening
- Eén vertrouwd en deskundig aanspreekpunt in de zorg

3. Verbeterplan

Het verbeterplan beschrijft aandachtsgebieden/doelen voor samenhangende zorg en ondersteuning voor jonge mensen met dementie in de Achterhoek, met daarbij verbeteracties om dit Zorgprogramma te implementeren in 2022-2024.

Het verbeterplan is opgedeeld in een aantal hoofdthema's in aansluiting op verschillende fases in het dementieproces

- A** Tijdige signalering en verwijzing
- B** Snelle en juiste diagnostiek
- C** Integrale en persoonsgerichte behandeling, begeleiding en ondersteuning
- de juiste deskundigheid op het juiste moment
- D** Zingeving, daginvulling en respijtzorg
- E** Prettig wonen
- F** Samenwerking en lerend netwerk

In bijlage 1 is een gedetailleerde uitwerking van verbeteracties opgenomen.

A. Tijdige signalering en verwijzing

Dementie op jonge leeftijd is zeldzaam en het herkennen van dementie bij jonge mensen is niet gemakkelijk. Dit komt doordat in het begin niet zo zeer geheugenproblemen op de voorgrond treden, maar veranderingen in gedrag opvallen. In deze beginfase ervaart vooral het sociale netwerk van iemand dat er iets niet pluis is. Symptomen zijn vaak moeilijk te onderscheiden van psychische problemen zoals burn-out, depressie, angststoornissen of relatieproblemen. Daardoor wordt de diagnose dementie op jonge leeftijd in eerste instantie vaak gemist en na veel vertraging pas gesteld. Op de volgende manieren willen we hier verbetering in aanbrengen:

DOEL	ACTIE
Tijdige herkenning en verwijzing	1. Handreiking voor eerstelijns verwijzers
	2. Scholing aan POH-GGZ, huisartsen, bedrijfsartsen, sociaal team, psychologen
Tijdige, toegankelijke en duidelijke informatie	3. Informatie over signalen en symptomen voor inwoners, werkgevers, sociaal team, etc. beschikbaar maken en verspreiden
	4. Informatiepunt Dementie Achterhoek is beschikbaar voor informatie en vragen

B. Snelle en juiste diagnostiek

Een juiste diagnose met typering en subtypering kan erg belangrijk zijn voor persoonsgerichte begeleiding en zorg en voor het anticiperen op te verwachten ziektebeloop. De geheugenpoli van het Slingeland ziekenhuis is van oudsher ook expertisecentrum voor jonge mensen met dementie. Vanuit de vakgroep geriatrie is er veel interesse om dit verder vorm te geven en meer te verbinden met andere disciplines.

DOEL	ACTIE
Snelle en juiste ziektediagnostiek	5. Multidisciplinaire geheugenpoli voor patiënten jonger dan 70 jaar
Snelle en juiste zorgdiagnostiek – snelle verwijzing naar trajectbegeleiding dementie Dit betekent: alle mensen met dementie op jonge leeftijd en hun mantelzorgers wordt gewezen op de mogelijkheid van begeleiding door een casemanager en wat dit voor hen kan bieden. In de Achterhoek wordt deze begeleiding geboden door trajectbegeleiders dementie. Directe verwijzing is mogelijk, via het Informatiepunt Dementie Achterhoek. De diagnose dementie op een leeftijd jonger dan 70 jaar is indicatie voor de wijkverpleging om een trajectbegeleider in te schakelen.	6. Vanuit de multidisciplinaire poli wordt bij de diagnose dementie direct verwezen naar trajectbegeleiding dementie
	7. In de handreiking voor eerstelijnsverwijzers is de verwijzing naar trajectbegeleiding dementie benoemd
	8. Andere specialistische centra van buiten de regio weten de toegang tot begeleiding in de Achterhoek snel te vinden

C. Integrale en persoonsgerichte behandeling, begeleiding en ondersteuning *De juiste deskundigheid op het juiste moment*

Om goed aan te sluiten op de behoeftes van jonge mensen met dementie zijn regionale samenwerking en beschikbaarheid van de juiste deskundigheid op het juiste moment essentieel. Zorg en ondersteuning zijn daarbij geen doel op zich, maar een middel om de betrokkenen te ondersteunen zodat zij zich op een acceptabele manier kunnen aanpassen aan de veranderingen in hun leven. Eigen regie is daarbij een sleutelwoord.

Omdat het om een relatief kleine groep mensen gaat, is het beter wanneer enkele aanbieders/professionals in de regio gespecialiseerd zijn. Zij hebben specifieke kennis over problemen en behoeftes van jonge mensen met dementie, of weten de juiste weg naar andere experts over specifieke onderwerpen. Het gaat niet alleen om diagnostiek, behandeling en begeleiding rondom de ziekte zelf, maar ook om specifieke vragen van deze doelgroep, bijvoorbeeld op het gebied van werk, inkomen, zingeving, daginvulling, opvoeding van kinderen of toekomstperspectief.

We maken hierbij gebruik van landelijke kennis en expertise, zoals het Kenniscentrum Dementie op Jonge Leeftijd, het kennisdossier van de Zorgstandaard Dementie en informatie van Alzheimer Nederland. Ook benutten we ervaringen uit andere regio's, waaronder de regio Nijmegen, waar nauwe contacten mee zijn.

We zetten de volgende verbeteracties in om toe te werken naar nog betere integrale en persoonsgerichte behandeling, begeleiding en ondersteuning

DOEL	ACTIE
<p>Eén vertrouwd en deskundig aanspreekpunt in de zorg Subdoel: Trajectbegeleiders dementie beschikken over de juiste kennis en competenties om passende begeleiding te bieden. Trajectbegeleiders in de Achterhoek werken gebiedsgericht en weten daarom lokaal in de eigen gemeente heel goed de wegen te vinden naar diverse vormen van ondersteuning. Daarnaast werken trajectbegeleiders regionaal nauw samen in een netwerkteam, met gezamenlijke werkwijzen en korte lijnen onderling. Dit maakt onderlinge consultatie laagdrempelig en snel. Vanwege deze combinatie kunnen alle trajectbegeleiders dementie die werkzaam zijn in de Achterhoek begeleiding bieden bij dementie op jonge leeftijd, waarbij 2 tot 3 trajectbegeleiders zich specialiseren en vraagbaak kunnen zijn voor collega's.</p>	<p>9. Trajectbegeleiders dementie worden geschoold: Twee tot drie trajectbegeleiders (tenminste 1 Oost, 1 West) volgen de gespecialiseerde aanvullende opleiding dementie op jonge leeftijd. Het hele team trajectbegeleiders wordt geschoold in basiskennis over DJL.</p>
<p>Deskundigheid is vindbaar en op het juiste moment inzetbaar</p>	<p>10. Instellen van een expertiseteam beschikbaar voor consultatie, voor zowel inwoners als professionals. In het expertiseteam zijn in ieder geval vertegenwoordigd:</p> <ul style="list-style-type: none">- Multidisciplinaire geheugenpoli voor jongere patiënten- Gespecialiseerde trajectbegeleiders dementie- Gespecialiseerde behandel-/wooncentra in de regio (Sensire Den Ooiman)
	<p>11. Verkennen van aansluiting op expertiseteam van experts met arbeidsrechtelijke/ sociaal juridische en financiële kennis in de regio</p>
	<p>12. Organiseren van uitwisselingsbijeenkomst tussen gespecialiseerde centra in de regio t.b.v. kennisuitwisseling, leren van elkaar en van elkaar weten wat je doet</p>

<p>Proactieve zorgplanning Proactieve zorgplanning (of Advance Care Planning (ACP)) is een continu proces van ondersteunend overleg en gezamenlijke besluitvorming met de persoon met dementie en diens naasten met als doel om zinvolle en haalbare doelen te bepalen voor hun huidige en toekomstige behandeling, zorg en ondersteuning. Het gaat over het dagelijks leven met dementie, welzijn, wonen, psychosociale ondersteuning en tijdig nadenken over wensen en doelen met betrekking tot het levenseinde. Juist bij mensen met dementie op jonge leeftijd is het belangrijk, omdat zij nog volop actief zijn. Bij hen gaat het ook over werk, het opvoeden van de kinderen, plannen voor de toekomst. De focus ligt hierbij vooral op wat de persoon met dementie wél kan en doet. Als de persoon met dementie hiervoor openstaat, is het advies om het direct na de diagnose op te starten. Zo kan de persoon met dementie nog zoveel mogelijk zelf meedenken en beslissen. (Bron: Zorgstandaard Dementie)</p>	<p>13. Extra aandacht voor Advance Care Planning bij DJL, onder andere door inzet van instrumenten.</p>
<p>Vinden van steun bij elkaar</p>	<p>14. Opzetten gespreksgroep voor mensen met dementie op jonge leeftijd en hun partners</p> <p>15. Verkennen mogelijke opzet regionale (online) cursus voor mantelzorgers van mensen met dementie op jonge leeftijd</p> <p>16. Verkennen opzetten online platform waarin mensen laagdrempelig contact met elkaar kunnen zoeken</p> <p>17. Gespreksgroep voor kinderen (16-26 jaar) van ouders met dementie op jonge leeftijd</p>

D. Zingeving, daginvulling en respijtzorg

De eerder uitgevoerde verkenning laat zien:

- Er is behoefte aan voortzetten gewone leven en nuttige activiteiten (vrijwilligerswerk);
- Mensen willen niet vroegtijdig in zorgcircuit terechtkomen;
- Behoeften zijn zeer uiteenlopend en daarom is maatwerk nodig;
- Verbinding tussen domeinen welzijn, participatie en zorg is nodig.

De trajectbegeleider heeft een spilfunctie om met betrokkenen de mogelijkheden binnen het persoonlijke netwerk (werk, hobby's, vereniging) te onderzoeken en toe te leiden naar passende plekken. Dat geldt zowel voor het vinden van daginvulling voor de persoon zelf, als mogelijkheden voor de mantelzorger om tot rust te kunnen komen (respijtzorg).

DOEL	ACTIE
Bevorderen van passend aanbod en diversiteit in daginvulling	18. Aandacht voor doelgroep DJL in project 'versterking voorliggende voorzieningen voor mensen met dementie'
	19. Opzetten van een plan om een (regionale) structuur te creëren voor het mogelijk maken van (vrijwilligers)werk. Denk aan een vast aanspreekpunt (per gemeente) en passende begeleiding.
	20. Overzicht van passende plekken specifiek voor jonge mensen met dementie in de regio.
	21. Organiseren van uitwisseling tussen aanbieders van daginvulling

E. Prettig wonen

Jonge mensen met dementie zijn veel actiever dan ouderen en hebben een andere leefstijl die past bij hun generatie. Zo lang het nog kan, willen zij zo lang mogelijk op een prettige manier thuis kunnen blijven wonen. We willen mensen met dementie en hun partners en gezinsleden ondersteunen zodat zij zich op een acceptabele manier kunnen aanpassen aan veranderingen in hun leven. Dat zit in passende begeleiding en zinvolle daginvulling (thema's A t/m D), maar ook in het vroegtijdig begeleiden bij de inzet van hulpmiddelen en technologie om het dagelijks functioneren makkelijker te maken.

Als het thuis niet meer gaat, is het voor jonge mensen met dementie prettig te kunnen verhuizen naar een plek die specifiek voor hun doelgroep is ingericht, met de benodigde expertise. In de Achterhoek is er een gespecialiseerde (kleinschalige) plek bij Sensire Den Ooiman in Doetinchem en aan de rand van de regio, in Twente is er de kleinschalige woonvoorziening Livio Wiedenhof (Haaksbergen). Ondanks dat Den Ooiman in 2022 is uitgebreid met een nieuwe woongroep, kennen deze plekken blijvend lange wachtlijsten. Er lijkt daarom behoefte aan meer aanbod.

DOEL	ACTIE
Kleinschalige huisvesting op maat	22. Onderzoek naar woonbehoefte mensen met DJL en inventariseren van kansen

F. Samenwerking en lerend netwerk

DOEL	ACTIE
Elkaar kennen en weten te vinden en leren van elkaar	23. Organiseren van uitwisseling tussen betrokkenen bij DJL om goede voorbeelden te delen en inspiratie op te doen

Bijlage 1: uitgewerkte verbeteracties

A. Tijdige signalering en verwijzing

WAT	TOELICHTING EN STATUS	WIE	WANNEER
Doel → tijdige herkenning en verwijzing			
1. Handreiking voor eerstelijns verwijzers verspreiden	Er is een handreiking opgesteld, gericht op het herkennen van signalen en verwijscriteria bij verdenking van dementie op jonge leeftijd. Deze handreiking is gericht op POH-GGZ, huisartsen, bedrijfsartsen en psychologen. De handreiking moet nog breed verspreid worden onder deze groepen professionals. Dit doen we in afstemming met (regionale) beroepsorganisaties/samenwerkings-verbanden.	HZOIJ, HOOG, GGNet, ARBO-diensten	Verspreiding: Najaar 2022
2. Scholing aan POH-GGZ, huisartsen, bedrijfsartsen, sociaal team, psychologen		NOVA ¹ , HZOIJ, HOOG, GGNet, ARBO-diensten, beroepsvereniging psychologen	2023, elke (twee) jaar herhalen
Doel → tijdige, toegankelijke en duidelijke informatie			
3. Informatie over signalen en symptomen voor inwoners, werkgevers, sociaal team, etc. beschikbaar maken en verspreiden	Handreiking voor eerstelijns verwijzers 'vertalen', met gebruik van landelijke signalenkaart	NOVA i.s.m. Alzheimer Nederland en werkgevers-servicepunt Achterhoek. Tevens verspreiden onder partners netwerk NOVA, die grote werkgevers in de Achterhoek zijn.	Voorjaar 2023
4. Informatiepunt Dementie Achterhoek is beschikbaar voor informatie en vragen	De bestaande Helpdesk Dementie die wordt bemenst door trajectbegeleiders dementie en onderdeel is van de Helpdesk Kwetsbare Ouderen, wordt omgevormd tot een Informatiepunt Dementie Achterhoek. Dit is en blijft de plek waar inwoners en professionals terecht kunnen voor informatie en vragen rondom dementie.	NOVA / trajectbegeleiders dementie	Najaar 2022

¹ NOVA = Netwerk Ouderen en Veerkracht Achterhoek

B. Snelle en juiste diagnostiek

WAT	TOELICHTING EN STATUS	WIE	WANNEER
Doel → snelle en juiste ziektediagnostiek			
5. Multidisciplinaire geheugenpoli voor patiënten jonger dan 70 jaar	Plan vanuit Slingeland ziekenhuis voor multidisciplinair zorgpad, met nauwe samenwerking geriater, psycholoog, neuroloog en ouderenpsychiater. Nu verdere uitwerking inrichting en logistiek en daadwerkelijke implementatie. Op termijn aanhaking/verbinding SKB	Vakgroepen geriatrie, neurologie, Slingeland ziekenhuis, ouderenpsychiatrie GGNet SKB	Najaar 2022
Doel → snelle en juiste zorgdiagnostiek – snelle verwijzing naar trajectbegeleiding dementie			
6. Vanuit de multidisciplinaire poli wordt bij de diagnose dementie direct verwezen naar trajectbegeleiding dementie	Zie punt 5.		
7. In de handreiking voor eerstelijnsverwijzers is de verwijzing naar trajectbegeleiding dementie benoemd	Zie punt 1.		
8. Andere specialistische centra van buiten de regio weten de toegang tot begeleiding in de Achterhoek snel te vinden	Op de website NOVA staat informatie over dementie op jonge leeftijd en contactgegevens van trajectbegeleiding	NOVA	Voorjaar 2022

C. Integrale en persoonsgerichte behandeling, begeleiding en ondersteuning
De juiste deskundigheid op het juiste moment

WAT	TOELICHTING EN STATUS	WIE	WANNEER
Doel → één vertrouwd en deskundig aanspreekpunt in de zorg Subdoel: Trajectbegeleiders dementie beschikken over de juiste kennis en competenties om passende begeleiding te bieden. Alle trajectbegeleiders kunnen begeleiding bieden bij dementie op jonge leeftijd, waarbij 2 tot 3 trajectbegeleiders zich specialiseren en vraagbaak zijn voor collega's.			
9. Trajectbegeleiders dementie worden geschoold	<p>Twee tot drie trajectbegeleiders (tenminste 1 Oost, 1 West) volgen de gespecialiseerde aanvullende opleiding dementie op jonge leeftijd.</p> <p>Zij verdiepen zich tevens in basiskennis van praktische vraagstukken rond werk en inkomen: zij kennen de uitvoeringsinstanties, procedures en weten gespecialiseerde expertise op dit gebied in te schakelen.</p> <p>Het hele team trajectbegeleiders wordt geschoold in basiskennis over dementie op jonge leeftijd.</p>	VVT-organisaties met TB in dienst, NOVA	Begin 2023
Doel → deskundigheid is vindbaar en op het juiste moment inzetbaar			
10. Instellen van een expertiseteam met expertise uit verschillende domeinen	<p>Het expertiseteam is beschikbaar voor consultatie, voor zowel inwoners als professionals. Over specifieke vragen, al dan niet door het inbrengen van casuïstiek.</p> <p>Het is een groeimodel waarbij gaandeweg expertises kunnen worden toegevoegd. In ieder geval zitten in het expertiseteam vertegenwoordiging van:</p> <ul style="list-style-type: none">- Multidisciplinaire geheugenpoli voor jongere patiënten- Gespecialiseerde trajectbegeleiders dementie- Gespecialiseerde behandel-/wooncentra in de regio (Sensire Den Ooiman) <p>Het expertiseteam is bereikbaar via het Informatiepunt Dementie Achterhoek, waarbij de gespecialiseerde trajectbegeleiders het eerste aanspreekpunt vormen en zo</p>	Werkgroep DJL	Najaar 2022

	<p>nodig kunnen doorverwijzen naar andere leden van het expertiseteam.</p> <p>Twee keer per jaar wordt de bereikbaarheid, inzet en toegevoegde waarde van het expertiseteam geëvalueerd.</p>		
11. Verkennen van aansluiting op expertiseteam van experts met arbeidsrechtelijke/ sociaal juridische en financiële kennis in de regio,	<p>Te nemen stappen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Contact met landelijk kenniscentrum voor advies en ervaringen in andere regio's - In gesprek met tot nu toe betrokken experts in de regio (o.a. Kompas bewindvoering) 	Werkgroep DJL	Najaar 2022
12. Organiseren van uitwisselingsbijeenkomst tussen gespecialiseerde centra in de regio t.b.v. kennisuitwisseling, leren van elkaar en van elkaar weten wat je doet	Hierbij ook NAH-centra en woonafdeling voor Korsakov (Careaz) betrekken; er zit overlap in behoeften van de doelgroepen; kennis breed benutten.	Werkgroep DJL	Voorjaar 2023
<p>Doel → proactieve zorgplanning Proactieve zorgplanning (of Advance Care Planning (ACP)) is een continu proces van ondersteunend overleg en gezamenlijke besluitvorming met de persoon met dementie en diens naasten met als doel om zinvolle en haalbare doelen te bepalen voor hun huidige en toekomstige behandeling, zorg en ondersteuning. Als de persoon met dementie hiervoor openstaat, is het advies om het direct na de diagnose op te starten. Zo kan de persoon met dementie nog zoveel mogelijk zelf meedenken en beslissen. (Bron: Zorgstandaard Dementie)</p>			
13. Extra aandacht voor Advance Care Planning bij DJL, onder andere door inzet van instrumenten.	Onder de aandacht brengen van instrumenten die in het project 'Passende zorg in de laatste levensfase' bij elkaar zijn gebracht in een overzicht, en ook voor deze doelgroep geschikt zijn.	NOVA, geriater, trajectbegeleiders	2023
<p>Doel → vinden van steun bij elkaar</p>			
14. Opzetten gespreksgroep voor mensen met dementie op jonge leeftijd en hun partners	<p>Doel is zowel bieden van uitwisseling en informatie als het vinden van lotgenotencontact. Gespreksonderwerpen naar behoefte.</p> <p>Er lopen verschillende initiatieven. We onderzoeken of deze samengebracht kunnen worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanuit de begeleiding die trajectbegeleiders dementie bieden, starten zij soms een gespreksgroep. In de gemeente Berkelland is dit initiatief genomen (door corona pas incidenteel bij elkaar). 	NOVA, Trajectbegeleiders, Sensire, gemeenten, Mantelzorg-ondersteuning	Najaar 2022

	<ul style="list-style-type: none">• Voor mantelzorgers van bezoekers van dagbehandeling op Sensire Den Ooiman bestaat er op dit moment ook een gespreksgroep, begeleid door de GZ-psycholoog. Deze groep zit vol en doorstroming is beperkt, met een wachtlijst als gevolg. Daarnaast staat het voortzetten van deze groep ter discussie in de organisatie, omdat de financiële grondslag voor de begeleiding ontbreekt.• Sensire maatschappelijk werk start in de gemeente Oude IJsselstreek in september met een gespreksgroep voor partners• Verkennen met gemeenten en mantelzorg-ondersteuningsorganisaties of hierin gezamenlijk opgetrokken kan worden, zodat regionaal georganiseerd kan worden		
15. Verkennen mogelijke opzet regionale (online) cursus voor mantelzorgers van mensen met dementie op jonge leeftijd	Eerste stap: onderzoeken van behoeften en vragen en wijze waarop daar beste invulling aan gegeven kan worden. Mogelijk koppelen aan gespreksgroep (punt 14.). Mogelijk in combinatie met bestaande landelijke e-learning/training	Trajectbegeleiders, NOVA	Voorjaar 2023
16. Verkennen opzetten online platform waarin mensen laagdrempelig contact met elkaar kunnen zoeken	Uitzoeken mogelijkheden en mogelijke uitwerking via de website van NOVA	NOVA	Najaar 2023
17. Gespreksgroep voor kinderen (16-26 jaar) van ouders met dementie op jonge leeftijd	In mei 2022 heeft een eerste bijeenkomst plaatsgevonden, begeleid door trajectbegeleiders. Aanwezige jongeren vonden dit prettig, en stellen een vervolg op prijs. Thema's vraaggericht. De bedoeling is dan ook meer bekendheid eraan te geven.	Trajectbegeleiders, NOVA	Najaar 2022

D. Zingeving, daginvulling en respijtzorg

WAT	TOELICHTING EN STATUS	WIE	WANNEER
Doel → bevorderen van passend aanbod en diversiteit in daginvulling			
18. Aandacht voor doelgroep DJL in project 'versterking voorliggende voorzieningen voor mensen met dementie'	Onderdeel van het project dat is geïnitieerd vanuit NOVA met 6 gemeenten, gefinancierd door ZonMw subsidie ("ZonMw-project").	NOVA, gemeenten, aanbieders inloop- en ontmoetingsplekken, dagvoorzieningen, kunstcultuur, sport- en bewegen welzijn, verenigingen, etc.	Afronding project: november 2022
19. Opzetten van een plan om een (regionale) structuur te creëren voor het mogelijk maken van (vrijwilligers)werk. Denk aan een vast aanspreekpunt (per gemeente) en passende begeleiding.	Onderdeel van het ZonMw-project (zie punt 18). Vervolgens in gesprek met gemeenten, welzijnsorganisaties, vrijwilligerspunten over uitvoering	Betrokkenen in het project (zie punt 18.)	Afronding project: november 2022, Vervolg in 2023
20. Overzicht van passende plekken specifiek voor jonge mensen met dementie in de regio.	Streven om dit als één van de eindproducten te hebben van het ZonMw-project.	Betrokkenen in project	Afronding project: november 2022
21. Organiseren van uitwisseling tussen aanbieders van daginvulling	We bevorderen uitwisseling van kennis en ervaring, en zo onderlinge inspiratie. Daarnaast is het belangrijk dat verschillende organisaties van daginvulling weten van elkaars bestaan en mogelijk kunnen doorverwijzen als zij zelf geen passend aanbod kunnen bieden. In het kader van het ZonMw-project heeft in juni 2022 een eerste inspiratiebijeenkomst plaatsgevonden	Organisaties van voorliggende voorzieningen, inloop- en ontmoetingsplekken, dagbestedingen, NOVA	Jaarlijks, start voorjaar 2022

E. Prettig wonen

WAT	TOELICHTING EN STATUS	WIE	WANNEER
Doel → kleinschalige huisvesting op maat			
22. Onderzoek naar woonbehoefte mensen met DJL en inventariseren van kansen	<p>Inzicht in woonbehoefte o.b.v. ervaringen trajectbegeleiders en wachtlijsten bij gespecialiseerde woonvoorzieningen. Hierin nemen we mee wat in de verkenning en tijdens de regionale bijeenkomst in november 2021 is opgehaald.</p> <p>Marga Klompe is in 2022 gestart met een marktonderzoek naar woonbehoeften en behoeften voor dagbesteding.</p> <p>Inventariseren van kansen: welke aanbieders willen hiervoor gaan? Zijn er al mogelijke locaties beschikbaar? Hoe is benodigde expertise geborgd?</p>	VVT-organisaties en particuliere aanbieders. Specifiek gespecialiseerde centra Sensire den Ooiman, Livio Wiedenhof, Marga Klompe, Trajectbegeleiders dementie	2023/2024

F. Samenwerking en lerend netwerk

WAT	TOELICHTING EN STATUS	WIE	WANNEER
Doel → elkaar kennen en weten te vinden en leren van elkaar			
23. Organiseren van uitwisseling tussen betrokkenen bij DJL om goede voorbeelden te delen en inspiratie op te doen	In november 2021 heeft een eerste studiemiddag plaatsgevonden. Deze één keer per twee jaar herhalen.	Werkgroep DJL	Najaar 2023

Bijlage 2: Projectstructuur

De werkgroep Dementie op Jonge Leeftijd bestaat uit:

- ➔ Judith Kroes | *regiomanager Marga Klompé*
- ➔ Selma Ankersmit | *psycholoog Sensire*
- ➔ Lia Middeljans | *geriater Slingeland ziekenhuis*
- ➔ Belinda Winters | *trajectbegeleider dementie*
- ➔ Jeanne Weenink | *trajectbegeleider dementie (tot juni 2022)*
- ➔ Loes Koster en Nadieh Bolink | *Netwerk Ouderen en Veerkracht Achterhoek*

Het Zorgprogramma wordt vastgesteld in het Transmuraal Managementberaad Zorg Achterhoek